App. F. IX-4

Previous References.
16-41 (1-4,
" (6, 8, 11)

1941.
(Cen)

File No. 16-41
Serial Nos. 12

Later References.

PRESERVED

GENERAL AND REVENUE SECRETARIAT.

(22)

Serial Nos. 1

Part B for March 42

SUBJECT.

Economic Survey of selected villages on a regional and sampling basis

Economic survey of Selected Villages on a regional and sampling basis

4252/Gen

General and Revenue Secretariat — File No. 16 of 1941 — [App. F. III-2

Serial No.

From the Census Supdt in mysore
No 2956 dated 8th January '42
forwards for the information of Govt the skeleton map showing the villages selected for survey, the Statements (lists) of villages, and the set of instructions (in English and Kannada) to the workers.

Submitted for perusal with the Connected papers.

BRS 12/1/42

(with a map)
BRS 13/1/42

BRS 12/1/42
13/1

Dept Secy) 13/1
Min. L.S.G.)

WP 13/1/42

Sec. 22.1.42

WP 23/1/42

In orders if this may be recorded now.

16/3.

16.3

OFFICE OF THE MINISTER FOR L. S. G. & P. H.
Date 15.1.1942
No. L.385

SECRETARIAT 13 JAN 1942 MYSORE

18/3/42

GEN. & REV. SECTT GEN. MIS. BRANCH 2

NOTE—Cont. Sheet.

WD 04165—GPB—55,000—23-10-41

Revenue - 16-41-12 Census

4252

No. 2956
(Encls 3).

9 JAN 1942 GOVT MYSORE

OFFICE OF THE CENSUS SUPERINTENDENT
IN MYSORE,

Dated Bangalore, 8th January 1942

FROM

19\

P. H. KRISHNA RAO, ESQ., M.A.,
CENSUS SUPERINTENDENT IN MYSORE,
BANGALORE.

Comm Q.1

To

V. VEDAVYASACHARYA, ESQ., B.A.,
Secretary to Government,
Development Department,
B A N G A L O R E.

SIR,

Subject: Economic Survey of selected villages on a regional and sampling basis.

Flag 'K'

With reference to correspondence ending with this office letter No. 1992 dated the 8/9th December 1941 forwarding printed forms of Schedules A and B adopted for the Survey, I have the

Flag 'L'

honour to forward herewith statements showing the villages finally selected for the survey in the several Districts. These villages have been selected after a personal consultation with the Deputy Commissioners and the other local officers, keeping in view the several conditions for selection mentioned in Government Order No. G. 4304-54/Census 16-41-4 dated the 7th November '41.

Marked in the file.

2. The villages selected for the survey mentioned in the list have been marked in the accompanying skeleton map of the State in order to show at a glance their distribution over the entire area of the State.

3 A set of instructions issued to the workers in English and in Kannada are submitted herewith for the information of Government. Arrangements have been made for getting a few sample forms written up by each worker for scrutiny and issue of instructions

instructions wherever necessary. All possible arrangements will be made to put the workers in the way and to train them up for collection of accurate information in order that the materials collected may be as accurate as possible. Arrangements have also been made to get progress reports from the workers direct by supply of service cards to them. (sample enclosed).

I have the honour to be,

Sir,

Your most obedient servant,

SRS. CENSUS SUPERINTENDENT.

FINAL LIST OF VILLAGES SELECTED FOR ECONOMIC SURVEY.

--oOo--

Districts.	Villages classified according to size.			Total.
	Big	Medium	Small	
1. Bangalore	8	12	15	35
2. Kolar	6	10	19	35
3. Tumkur	16	9	11	36
4. Mysore	15	7	9	31
5. Mandya	6	11	8	25
6. Chitaldrug	7	9	9	25
7. Hassan	11	13	8	32
8. Kadur	16	4	5	25
9. Shimoga	8	9	11	28
Tdal	93	84	95	272

Note:-

Small Villages - Population below 300 in Malnad
" " 500 in Maidan

Medium Villages - " from 300 to 500 in Malnad
" " 500 to 1000 in Maidan

Big Villages - " above 500 in Mahad.
" " 1000 in Maidan.

B. Nagabhushana

For Census Superintendent.

BANGALORE DISTRICT.

Taluk & Hobli	Name of big village	Name of medium village	Name of small village	Remarks.
Bangalore North.				
Kasaba Hobli.	1 Nagavara			
Hesaraghatta "		Muthakur		
Yeswanthapur "			3 Mallathahalli	
— do — "			4 Herohally.	
Bangalore South.				
Uttarahalli "		Thattiguppe		
Varthur Hobli			Kempapura	
Closepet Taluk.				
Kasaba Hobli	1 Suggenahalli			
"			3 Archikanahalli.	
Kylancha "		2 Kylancha		
Kankanhalli Taluk				
Maralvadi Hobli	1 Chickkamaralvadi			
Harohalli "			2 Marasandra	
Sathanur "			3 Chickka-alahalli athnaoor.	
Kodihalli	4 Hosadurga			
Magadi Taluk.				
Thippasandra "			1 Doddamudigere	
Madabalu Hobli			2 Attimgere	
Kasaba Hobli			3 Halasabele	
Tavarekere Hobli		4 Dodderi		
Channapatna Taluk.				
Virupakshapura	1 Hunasanahalli			
Kasaba Hobli		2 Mogenahalli		
"		3 Chickkamalur.		
Anekal Taluk.				
Sarjapur Hobli	1 Dommasandra. Sarjapur			
Jigani "			2 Noshenur	
Kasaba "			3 Manchanahalli.	
Doddaballapur Tk.				
Kasaba Hobli	1 Koneghatta			
Doddabelavangala		2 Doddabelavangala		
Tubigere			3 Gunjur.	

p.t.o.

(Bangalore Dist. Contd.)

Taluk & Hobli	Name of big Village	Name of medium village	Name of small village	Remarks.
Devanahalli Taluk.				
Vadigenahalli Hobli		1 Bijawara		
Kandana Hobli		2 Viswanathapura		
Channarayapatna "			3 Bettakote	
Hosakote Taluk.				
Bidarahalli Hobli	1 Kadugudi		2 Bidarahalli	
Nandagudi "		3 Hindiganal		
Nelamangala Taluk				
Tyamagondlu Hobli	~~Doddabele~~	1 Obalapura		
Nelamangala "		2 Srinivasapur (Gabbur).		
Somapura "			3 Narasipur	
Total	~~8~~ 8	12	~~14~~ 15	= ~~35~~ 35 ~~34~~

SRS.

KOLAR DISTRICT.

Taluk & Hobli	Name of big village	Name of medium village	Name of small village	Remarks.
Kolar Taluk.				
Kasaba Hobli			1 Doddahasala	
Vakkaleri "	2 Vokkaleri			
Huthur "			3 Kembodi	
Chintamani Taluk				
Kaiwara Hobli	1 Kaiwara			
Chilkalnerpu "		2 Burudagunte		
Kasaba "			3 Kagathi	
Ambojidurga "			4 Kotagal	
Mulbagal Taluk.				
Bairakur Hobli	1 Nangli			
Duggasandra "	2 Agara			
Kasaba "			3 Sonnavadi	
Avani "			4 Kothamangala	
Sidlaghatta Tk.				
Basettihalli Hobli		1 Bas-ettihalli		
Kasaba "			2 A n u r	
Jangamkote "			3 Venkatapura	
Bagepally Taluk.				
Pathapalya Hobli			1 Pathakote	
Gulur "			2 Molakacheruvu	
Goribidanur Taluk.				
Thondebhavi Hobli	1 Allipur			
Kasaba Hobli			2 Gowdasandra	
Nagargere Hobli			3 Sabbanahalli.	
Malur Taluk.				
Kasaba Hobli	1 Santhehalli			
Narsapura "		2 Hungenahalli.		
Masthi "			3 Thrinasi	
Lakkur "			4 Jayamangala	
Srinivasapur Tk.				
Nelavanki Hobli		1 Lakshmipura		
Kasaba "			2 Kallur	
Ronur "			3 Yachanapalli	

p.t.o.

(KOLAR DISTRICT Contd.)

Taluk Hobli	Name of big village	Name of Medium village.	Name of small village.	Remarks.
Chickkaballapur Tk.				
Mandakal Hobli		1 Kethenahalli		
Kasaba "		2 Thippenahalli		
Nandi "			3 Thirunahalli	
Bowringpet Taluk.				
Kasaba Hobli		1 Hulibele		
Budikote "		2 Balamande		
Kamasandra " (K.G.F. Sany. Bd.)		3 Doddavalagamadi		
Bethmangala Hobli			4 Gennerahalli.	
Gudibanda Sub Tk.				
Somenahalli		Somenahalli		
Kasaba			2 Pulasanivaddu	
Total	6	10	19	= 35

TUMKUR DISTRICT.

Taluk & Hobli	Name of big Village	Name of Medium village	Name of small village	Remarks
Turuvekere Taluk.				
Mayasandra Hobli	1 Mayasandra			
Dandinasivara "	2 Dandinasivara			
Dabbeghatta "			3 Vittaladevanahalli	
"		4 Mavinakere		
Kasaba "		5 Banasandra		
Tumkur Taluk.				
Kora Hobli	1 Chickkathottalkere			
Bellavi "	2 Bellavi			
Gulur "		3 Holakal		
Chicknaikanahalli Tk.				
Settikere Hobli			Gopalahalli	
Huliyar "	2 Kenkere			
Kandikere "	3 Thimmanahalli			
Tiptur Taluk.				
Nonavinkere Hobli	1 Nonavinakere			
Kasaba "	2 Eachanur			
Kibbanahalli "		3 Kibbanahalli		
Honnavalli "			4 Ramanahalli	
Koratagere Taluk.				
Channarayadurga Hobli		1 Thovinakere	2 Surenahalli	
Holavanahalli "			3 Mavathur	
Kasaba Hobli		4 Hulikunte		
Pavagada Taluk.				
Hoskote Hobli			1 Siddapura	
Nidagal "	2 Mangalavada			
Nagalmadike Hobli		3 Thimmammanahalli		
Kunigal Taluk.				
Amruthur Hobli	1 Amruthur			
Huliyur Durga "		2 Hale-ooru		
Hutri Durga "	3 Yeliyur			
Kasaba "		4 Santhemavathur		

p.t.o.

(Tumkur Dist. Contd.)

Taluk & Hobli	Name of big village	Name of medium village	Name of small village	Remarks
Madhugiri Taluk.				
Puruvara Hobli	1 Byalaya			
Kodagenahalli "	2 Kodagenahalli			
Dodderi Hobli			3 Nagenahalli	
Gubbi Taluk.				
Nittur Hobli	1 Muganaikanakote			
Kadaba "			2 Dasarakallahalli	
Hogalvadi "			3 Thimmalapura	
Sira Taluk.				
Gowdagere Hobli	1 Chiratahalli			
"	2 Changawara			
Kasaba "			3 Laxmisagara	
Bukkapatna "			4 Hosahalli	
Total . . .	16	9	11	= 36

MYSORE DISTRICT.

Taluk & Hobli	Name of big Village	Name of medium Village	Name of small Village	Remarks.
Mysore Taluk				
Chattanahally Hobli			1 Chattanahalli	
Varuna "	2 Harohalli			
Varuna "	3 Ayarahalli			
Krishnarajanagar Taluk				
Kasaba Hobli		1 Cheeranahalli		
Hosagrahar "		2 Manchanahalli		
Saligrama "	3 Seegavalu			
Hunsur Taluk.				
Bilikere Hobli			1 Mallinathapura	
Chilkunda "	2 Arenahalli			
Hanagodu			3 Dasanapura	
Periyapatna Taluk.				
Bettadapura Hobli	1 Bettadapura			
Harnahalli "	2 Kanagal			
Kasaba "		3 Satyagal		
Bettadapura. "			4 Kalanahally.	
Heggadadevanakote Taluk				
Sargur Hobli	1 Mullur			
Kasaba "	2 Hebbalaguppe			
Sargur "			3 Hunaganahalli	
Antarasanthe Hobli		4 Beeramballi		
Nanjangud Taluk				
Hullahalli Hobli	1 Hullahalli			
Kasaba Hobli	2 Badanwal.			
Kasaba "		3 Muddanahalli		
Kowlandey	4 Dod-Kowlande			
Gundlupet Taluk.				
Kasaba Hobli			1 Madrahalli	
Terakanambi Hobli	2 Kelasur			
Hangala Hobli			4 Channamallipura	
Terakanambi Hobli	3 Kondasoge			
Chamarajanggar Taluk				
Santhemarahally Hobli		1 Telnur		
Haradanahally "			2 Kodiugane.	
T.Narasipur Taluk.				
Kasaba Hobli	1 Gargeswari			
Talakad "		2 Tottavadi		
Sosale "			3 Ganiganakoppal	
Kasaba				
Yelandur Sub Taluk				
Kasaba	1 Honnur			
Total ..	15	7	9	31

MANDYA DISTRICT.

Taluk & Hobli	Name of big village	Name of medium village	Name of small village	Remarks.
Mandya Taluk.				
Basaral Hobli	1 Basaral			
Kothathi "		2 Thaggahalli		
Dudda Hobli		3 H. Malligere		
Maddur Taluk.				
Maddur Hobli	1 Somanahalli			
Atgur "	2 Kadalur		3 Thubinakere	
Chickkarsinkere Hobli		4 Sabbanahalli		
Malavalli Taluk.				
Kirugavalu Hobli		1 Chickkamulagod		
Boppagowdanapura Hobli		2 Pandithahalli		
Malavalli "		3 Hullahalli		
Seringapatam Taluk				
Kurubarasettihally Hobli.		1 Nelamane		
Arakere Hobli		2 Gendahosahalli	3 Hunasanahalli	
Krishnarajapet Taluk				
Kikkeri Hobli	1 Kikkeri			
Akkihebbal "		2 Akkihebbal		
Santhebachahalli Hobli			3 Maravanahalli	
Bookinakere "			4 Aichanahalli	
Nagamangala Taluk.				
Nelligere Hobli	1 Bellur			
Devalapura "		2 Thubinakere		
Bindiganavale "			3 Naragondanahalli	
Honakere "			4 Bogadi	
Frenchrocks Taluk.				
Kyathanahalli Hobli	1 Kyathanahalli			
Hirode Hobli		2 Doddabyadarahalli		
Chinkurli "			3 Lingapura.	
Melukote "			4 Takkanahally	
Total ...	6	11	8	= 25

CHITALDRUG DISTRICT.

Taluk & Hobli	Name of big village	Name of medium village	Name of small village.	Remarks.
hitaldrug Taluk.				
Hireguntanur Hobli	1 Hireguntanur			
Barmasagara "		2 Hampapur		
Kasaba "			3 Pillekerenahalli	
hallakere Taluk.				
Thalakere Hobli		1 Thalakere		
Parasurampura "		2 Nagagondanahally		
Kasaba "			3 Gorlakatte	
Naikanahatti "			4 Ramadurga	
Hiriyur Taluk.				
Javagondanahalli Hobli	1 Adivala			
Imangala Hobli		2 Hemadalu	3 Giddobanahalli	
Molakalmuru Taluk.				
Kasaba Hobli			1 Molakalmuru village	
Kasba - " -		2 Tenakenkahally		
Holalkere Taluk.				
Ramagiri Hobli	1 Ramagiri			
B. Durga Hobli		2 Andanur		
Kasba Hobli			3 Lokadolalu	
Davangere Taluk.				
Kasaba Hobli	1 Doddabathi			
Anagodu "			2 Kalpanahalli	
Mayakonda "		3 Annapura		
Harihar Taluk.				
Harihar Hobli	1 Kondajji			
Jagalur Taluk.				
Jagalur Hobli	1 Bidarakere			
Bilchodu "		2 Devikere		
Jagalur - "			3 Benneḥally	
Hosadurga Taluk.				
Mathodu Hobli	1 Mathodu			
Kasaba "		2 Anivala.		
Srirampura "			3 Harogondanahalli	
Total	7	9	9	25

HASSAN DISTRICT.

Taluk & Hobli	Name of big village	Name of medium village	Name of small village.	Remarks.
Hassan Taluk.				
Dudda Hobli			1 Honnammanahalli	
Grama "	2 Shanthigrama			
Kattaya "	3 Gorur	4 Settihalli		
Arsikere Taluk.				
Kanakatte Hobli	1 Doddamettikurki		2 Ahmadpura	
Kasaba Hobli		3 Thalalur		
Gandasi "		4 Bageshapura		
Channarayapatna Tk.				
Kasaba Hobli		1 Cholenahalli (Adagur)		
"		2 Dindagur		
Hirisave "	3 Hirisave	xx		
Nuggihally	4 Nuggihalli			
Holenarsipur Taluk.				
Hallymysore Hobli		1 Hallimysore	2 Mukkanahalli	
Halekote "		3 Kadavinakote		
Kasaba "		4 Mudlahippe		
Arkalgud Taluk.				
Konananur Hobli	1 Sargur			
Ramanathapur "		2 Ramanathapur		
Kasaba "		3 Bychanahalli		
Mallipatna "		4 Abboor-macha-gowdanahalli.		
Manjarabad Taluk.				
Yeslur Hobli	1 Yeslur			
Hanabal "	2 Hanabal			
Belagod "		3 Belagod	4 Bage.	
Kasaba "			5 Halebelur	
Belur Taluk.				
Halebid Hobli	1 Halebid			
Arehalli "	2 Arehalli	3 Nagenahalli		
Kasaba "			4 Mandalamane	
Alur Taluk.				
Kundur Hobli	1 Magge		2 Kundur	
Palya "			3 Palya	
Total	11	13	8	= 32

KADUR DISTRICT.

Taluk & Hobli	Name of big village	Name of ~~xxxxx~~ medium village	Name of small village.
Mudigere Taluk.			
Kasaba Hobli	1 Mokonahalli		
Kalur "	2 Niduvale		
Gonibidu "	3 Gonibidu		
Banakal "			4 Kuduhalli
Chickmagalur Tk.			
Lakya Hobli	1 Hirigowja		
"	2 Belavadi		
Vasthara "	3 Mylemane	4 Vasthara	
Jagara "		5 Dattatreyapeetha	
Sringeri Sub Tk.			
Sringeri			1 Kavadi
Kadur Taluk.			
Sakrepatna Hobli	1 Nidaghatta		
Hirenallur "	2 Hirenallur		
Yagate "	3 Yagate		
Singatagere "	4 Niduvally		
Kasaba "			5 Bisalehalli
Tarikere Taluk.			
Lingadahalli Hobli	1 Lingadahalli		
Sivani "	2 Bukkambudi		
Kasaba "		3 Dornalu	
Amrithapura "			4 Amrithapura
Ajjampura "	5 Bagguvalli		
Narasimharajapura sub Tk.			
Balehonnur Hobli	1 Balehonnur (Kanabur)		
Kasaba Hobli		2 Nelagadde	
Koppa Taluk.			
Megunda Hobli	1 Jayapura (Sollebylu)		
Koppa "	~~Narve (hamlet of Narsipur)~~		3. Gunavanthe
Hariharpura "	2 Hariharpura.		
Total	~~17~~ 16	4	~~45~~ = 25

SHIMOGA DISTRICT.

Taluk & Hobli	Name of big village	Name of medium village	Name of small village.	Remarks
Shimoga Taluk.				
Holehonnur Hobli		1 Kallihal		
Kudligere "			2 Kagikodmaggi	
[illegible]dravathi "			3 Doddagoppenahalli	
Shikaripur Taluk.				
Kasaba Hobli(channel)	1 Gama			
Hosur Hobli	2 Kaginelli			
Udugani "		3 Chickjambur		
Talagunda "		4 Malavalli		
Sagar Taluk.				
Kasaba Hobli	1 Keladi			
[illegible]nandapuram "			2 Bhimanakone	
Kurur "			3 Malur	
[illegible]arangi			4 Hamso	
[illegible]nagar Taluk.				
[illegible]rehalli Hobli			1 Alavalli	
[illegible]gar Hobli			2 Kabale	
[illegible]umcha "			3 Haniya	
[illegible]amsi Sub Taluk.				
Harnahalli Hobli	1 Aynnur			
Kasaba Hobli		2 Balekoppa		
Sorab Taluk.				
[illegible]navatti Hobli	1 Anavatti			
Ulvi Hobli		2 Hosabale		
		3 Sigga		
[illegible]Kasaba "			4 Andige	
Thirthahalli Taluk				
[illegible]agumbe Hobli	1 Megaravalli			
Mandagadde "		2 Bhandya		
Kasaba "			3 Bharathipura	
[illegible]anagiri Taluk.				
[illegible]Ubrani Hobli	1 Vaddanahalu			
[illegible]antebennur Hobli	2 Kogalur			
[illegible]i Taluk.				
[illegible]ehalli Hobli		1 Kyasinakere		
" "		2 Kulambi		
[illegible]gutti "			3 Chinnikatte.	
Total ...	8	9	11	= 28.

S. Nagappa

[illegible] Surveyor & Inspector

ಗ್ರಾಮ ಆರ್ಥಿಕ ವಿಚಾರಣೆ

ಗ್ರಾಮ.....ಹೋಬಳಿ.....ತಾಲ್ಲೂಕು.....

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿರುವ ಒಟ್ಟು ಕುಟುಂಬಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ವಿಚಾರಣೆ ಪೂರ್ತಿಸಿರುವ ಸಂಸಾರಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಉಳಿದಿರುವ ಸಂಸಾರಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ

.....

ತಾರೀಖು ..... ಸಂಗ್ರಾಹಕರ ಸಹಿ

Office of the Census Superintendent
in Mysore, Bangalore,
Dated 5th January 1942.

Circular No. 2447—2836

ಗ್ರಾಮ ಆರ್ಥಿಕ ವಿಚಾರಣೆ.

ಸಂಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ತಿಳಿವಳಿಕೆಗಳು.

ಆರ್ಥಿಕ ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ಈ ಕೂಡಲೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಎಷ್ಟು ಸಂಸಾರಗಳ ತನಿಖೆ ಪೂರ್ತಿಸಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ನಿಮಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಕಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಶನಿವಾರವೂ ರಿಪೋರ್ಟು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು. 1942ನೆ ಮಾರ್ಚಿ ಆಖೈರೊಳಗೆ ಈ ವಿಚಾರಣೆ ಪೂರ್ತಿಸಬೇಕು. ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟು ಕರಾರ್ವಾಕ ವಿಷಯ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ, ಮಾದರಿಗಾಗಿ ನೀವು ಬರೆದ ಒಂದು ಸಂಸಾರದ ಷೆಡ್ಯೂಲನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದರೆ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸಲಾಗುತ್ತೆ. ಅದರಂತೆ ಮುಂದುವರಿಯಬಹುದು. ಹಾಗೆ ತಿದ್ದಿದ ಫಾರಂನ್ನು ಅಲಾಯಿದಾ ಇಟ್ಟು ನಾವು ನಿಮ್ಮ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ತೋರಿಸಬೇಕು. ಇದುವರೆಗೆ ನಮಗೆ ತಲಪಿರುವ ಸಂಸಾರಗಳ "A" ಷೆಡ್ಯೂಲುಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಗೆ ಕಂಡ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ಅನುಮಾನಗಳಿರುವಂತೆ ಕಾಣಬರುತ್ತದೆ. ಅಂಥಾ ಅನುಮಾನಗಳ ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ತಕ್ಕ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತೆ.

ಷೆಡ್ಯೂಲ್ A. (ಸಂಸಾರಗಳಿಗಾಗಿ).

1. ಒಂದೇ ಕಟ್ಟಡದಲ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಸಾರಗಳಿದ್ದರೆ ಪ್ರತಿ ಸಂಸಾರದ ವಾಸಸ್ಥಳದ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವನ್ನು ಬೇರೆಬೇರೆ ಅಳೆದು ನಮೂದಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಪ್ರತಿ ಸಂಸಾರಕ್ಕೂ ಜಂಜರು ನಂಬರು ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು.

2. I B 1. "ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿರುವವರು" ಅಂದರೆ ರಕ್ತಸಂಬಂಧಿಗಳಾಗಿದ್ದು ಸಂಸಾರದ ಆದಾಯ ವ್ಯಯಕ್ಕೆ ಭಾಗಿಗಳಾಗಿರುವವರು ಮಾತ್ರ. ಜೀತಗಾರರೂ ಆಳುಗಳೂ ಸೇರುವುದಿಲ್ಲ. (ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಸ್ತಿ ಇದ್ದು ಬೇರೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿರುವ ಸಂಸಾರಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಕೂಡದು).

3. I B 5. "ಸಂಪಾದಿಸುವರೇ ಆಶ್ರಿತರೇ" ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿ 2 (a) "ಸ್ವಂತಕ್ಕಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಸಂಪಾದಿಸುವರೋ" ಎಂದರೆ ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಜಮೀನಿನ ಸಾಗುವಳಿಯನ್ನು ಅಥವ ಇತರ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ತಾವೇ ಸ್ವತಃ ಮಾಡುವವರು; 2 (b) "ಬೇರೆ ಸಂಪಾದನೆಗಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕವರೋ" ಎಂದರೆ ಇತರರಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಧನ ಅಥವಾ ಧಾನ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುವವರು; 2 (c) "ಸಂಪಾದನೆಗಲ್ಲದೆ ಕೆಲಸಮಾಡತಕ್ಕವರೋ" ಎಂದರೆ ಸಂಸಾರದ ಯಜಮಾನನ ಕಸಬಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ಕುಟುಂಬದ ಇತರ ಜನಗಳು.

ಈ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿರುವವರನ್ನು ನಾಲ್ಕು ಭಾಗಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದು. ಟಿಪ್ಪಣಿಯ (1) ಮತ್ತು 2 (a) ಯಜಮಾನ. 2 (b) ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಧನ ಅಥವಾ ಧಾನ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಸಂಪಾದನೆ ತರತಕ್ಕವರು. 2 (c) ಸಂಪಾದನೆ ತರದೆ ಯಜಮಾನನ ಕಸಬಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವವರು. (3) ಏನೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡದ ಮಕ್ಕಳು, ಮುದುಕರು, ಅಂಗಹೀನರು ಮೊದಲಾದ ಆಶ್ರಿತರು.

4. IIನೆ ತಃಖ್ತೆ.—ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಗ್ರಾಮದ ಹೊರಗೆ ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ ಇರತಕ್ಕ ಸ್ವಂತ ಅಥವಾ ಗುತ್ತಿಗೆ ಜಮೀನು :—

ಇಲ್ಲಿ A ಮತ್ತು B ಯಲ್ಲಿ 2 ಮತ್ತು 4ನೇ ಕಾಲಂಗಳಲ್ಲಿ "ಗ್ರಾಮದ ಹೊರಗೆ" ಎಂದರೆ "ಬೇರೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ" ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

"ಸರ್ವೆ ನಂಬರು" ಎಂಬ ಕಾಲಂನಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಎಷ್ಟು ನಂಬರುಗಳಿವೆಯೆಂಬುದನ್ನೂ, "ವಿಸ್ತೀರ್ಣ" ಎಂಬಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ವಿಸ್ತೀರ್ಣವನ್ನೂ, "ಬೆಳೆ" ಎಂಬಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆಗಳನ್ನೂ ತರಹೆವಾರು ನಮೂದಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಕಾಫಿ, ಟೀ, ಯಾಲಕ್ಕಿ ಬೆಳೆಯುವ ಪ್ರದೇಶವೂ ಇದ್ದಲ್ಲಿ "ದಾಗಾಯ್ತು" ಕಾಲಂನಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಮತ್ತು ಬೆಳೆಯನ್ನೂ ನಮೂದಿಸಬೇಕು.

5. III ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕುಟುಂಬದ ವಾರ್ಷಿಕ ವರಮಾನ ಮತ್ತು ಖರ್ಚು ತೋರಿಸುವ ತಃಖ್ತೆ :—
"ವಾರ್ಷಿಕ" ಎಂದರೆ ಕಳೆದ ಯುಗಾದಿಯಿಂದ ಈ ಯುಗಾದಿವರೆಗೆ ಅಥವಾ 1941ನೆ ಏಪ್ರಿಲ್ ತಿಂಗಳಿಂದ 1942ನೆ ಏಪ್ರಿಲ್ ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆ 12 ತಿಂಗಳ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಬರೆಯಬೇಕು. ಫಸಲು ಬರಲು ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಸಮಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಕಬ್ಬು ವಗೈರೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುವಾಗ ಈ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಬರಬಹುದಾದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿ ಬರೆಯಬಹುದು.

6. IIIನೇ ತಃಖ್ತೆಯನ್ನು ಬರೆಯುವದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆ Vನೆ ತಃಖ್ತೆಯ (ಜಮೀನಿನಿಂದ ಬಂದ ವರಮಾನದ ತಃಖ್ತೆ) 1, 2, 3, 4ನೆ ಕಾಲಂಗಳನ್ನು ಭರ್ತಿಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು. Vನೇ ತಃಖ್ತೆಯಲ್ಲಿ "ಜುಮ್ಲಾ" ಉತ್ಪತ್ತಿ ಎಂಬುದು (3ನೆ ಕಾಲಂ) ಕುಟುಂಬದ ಸ್ವಂತ ಜಮೀನಿನ ಮತ್ತು ಇತರರ ಜಮೀನನ್ನು ಗುತ್ತಿಗೆಯಾ ವಾರಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದುದರಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಒಟ್ಟು ಧಾನ್ಯ. ಇದರಲ್ಲಿ ಜಮೀನುದಾರರಿಗೆ ಅಥವಾ ಸಾಗುವಳಿದಾರರಿಗೆ ಗುತ್ತಿಗೆ ಅಥವಾ ವಾರಕ್ಕೆ

ಕೊಟ್ಟ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಅಲಾಯಿದಾ ಕಳೆದು ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಉಳಿಯುವ ಭಾಗವನ್ನು ಮಾತ್ರ 4ನೆ ಕಾಲಂನಲ್ಲಿ "ಉತ್ಪತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಸಾರದ ಭಾಗ" ಎಂದು ನಮೂದಿಸಬೇಕು. ಈ ಭಾಗವನ್ನು IIIನೇ ತಃಖ್ತೆಯ 1ನೇ ಖಟಂಗೆ ಎದುರಾಗಿ ನಮೂದಿಸಿ ಅನಂತರ ವರಮಾನ ಮತ್ತು ಖರ್ಚಿನ ವಿವರಗಳನ್ನು ಬರೆಯತಕ್ಕದ್ದು.

7. IIIನೇ ತಃಖ್ತೆಯ "ವರಮಾನ" ದ 12(a) ಕಾಲಂನಲ್ಲಿ ನಮೂದಿರುವ "ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮಾರಿದ್ದು" 15ನೇ ಕಾಲಂನಲ್ಲಿ ನಮೂದಿರುವ ಗ್ರಾಮದೊಳಗೆ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ ಧಾನ್ಯ, "ಖರ್ಚಿನ" ಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ ಆಹಾರಪದಾರ್ಥಗಳಿಗೆ, ಜಾನುವಾರಿಗೆ ಮೊದಲಾಗಿ ಗ್ರಾಮದೊಳಗೇ ಖರ್ಚಾದ ಧಾನ್ಯಗಳ ಮೊತ್ತವನ್ನೂ Vನೇ ತಃಖ್ತೆಯ 5ನೇ ಕಾಲಂನಲ್ಲಿ "ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದು" ಎಂಬಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಬೇಕು. ಗ್ರಾಮದ ಹೊರಕ್ಕೆ ಹೋದ ಅಂದರೆ ಬೇರೆ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೋದ ಧಾನ್ಯವನ್ನು IIIನೇ ತಃಖ್ತೆಯ "ವರಮಾನ" ಮತ್ತು "ಖರ್ಚು" ಭಾಗಗಳಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಆರಿಸಿ ತೆಗೆದು ಅದರ ಮೊತ್ತವನ್ನು Vನೇ ತಃಖ್ತೆಯ 6ನೇ ಕಾಲಂನಲ್ಲಿ "ಗ್ರಾಮದಿಂದ ಹೊರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದು" ಎಂಬಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಅಂತು ನಿಮ್ಮ ಸಂಸಾರದ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಬಂದ ಧಾನ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೈಬಿಟ್ಟು ಹೋದದ್ದೆಲ್ಲಾ Vನೇ ತಃಖ್ತೆಯ 5 ಮತ್ತು 6ನೇ ಕಾಲಂಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದುಬಿಡಬೇಕು.

8. ಒಂದುವೇಳೆ ಬೀಜಕ್ಕಾಗಲಿ, ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಲಿ, ಇತರ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಲಿ ಜಮಾನಿಂದ ಬಂದ "ಉತ್ಪತ್ತಿ ಭಾಗವು" ಸಾಲದೆ ಹೋಗಿ ಸಾಲದೆ ಬಂದ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಬೇರೆಯವರಿಂದ ಸಾಲವಾಗಿ ಆಥವಾ ಇತರ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪಡೆದಲ್ಲಿ ಧಾನ್ಯದ ವಿವರವನ್ನು IIIನೇ ತಃಖ್ತೆಯ ವರಮಾನದ 10ನೇ ಕಾಲಂ "ಇತರ ವಿಧಗಳಿಂದ" ಎಂಬಲ್ಲಿ "ಸಾಲವಾಗಿ" ಎಂದು ಬರೆದು ತೋರಿಸಬೇಕು. ನಗದು ಸಾಲವನ್ನೇ ಪಡೆದಿದ್ದರೆ ಅದೇ ರೀತಿ ನಗದು ಕಾಲಂನಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಬೇಕು. ಈ ವರ್ಷ ಸಾಲವನ್ನು ವಾಪಸು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಖರ್ಚಿನ ಭಾಗದಲ್ಲಿ 14ನೇ ಕಾಲಂ "ಇತರ" ಎಂಬಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಬೇಕು.

9. ವರಮಾನ ಮತ್ತು ಖರ್ಚುಗಳು ತಾಳೆ ಕೊಂದಬೇಕು. ಆ ವರ್ಷದ ವರಮಾನಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಖರ್ಚುಮಾಡಲು ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷದ ಶಿಲ್ಕು ಇದ್ದಿರಬೇಕು ಅಥವಾ ಈ ವರ್ಷ ಧಾನ್ಯ ಅಥವಾ ನಗದು ಹಣವನ್ನು ಸಾಲವಾಗಿ ಪಡೆದಿರಬೇಕು. ಈ ಪೈಕಿ ಯಾವುದು ಇದ್ದರೂ ವರಮಾನದ 10ನೇ ಕಾಲಂನಲ್ಲಿ ವಿವರವಾಗಿ ಬರೆದು ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕು. ಖರ್ಚಿಗಿಂತ ವರಮಾನ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಖರ್ಚಿನ ಕಾಲಂನ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಲ್ಕು ಧಾನ್ಯ ಮತ್ತು ಹಣ ತಪಶೀಲಾಗಿ ತೋರಿಸಬೇಕು.

10. ಖರ್ಚಿನ ಭಾಗದಲ್ಲಿ "ಪ್ರಮಾಣ" ಅಥವಾ "ಮೊಬಲಗು" ಎಂಬುವದರಲ್ಲಿ ಯಾವದಾದರೂ ಒಂದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬರೆಯಬೇಕೇ ಹೊರತು ಎರಡನ್ನೂ ಬರೆಯಕೂಡದು. ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ನಗದು ಹಣಕ್ಕೆ ಕೊಂಡುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಆಗ ಮೊಬಲಗನ್ನು ನಮೂದಿಸಬೇಕೇ ಹೊರತು ಧಾನ್ಯಗಳ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹಾಕಬಾರದು. "ವರಮಾನ" ಮತ್ತು "ಖರ್ಚು" ಯಾವ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅದೇ ರೂಪದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಬೇಕು. ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕೆ ಮೊಬಲಗನ್ನೂ, ಮೊಬಲಗಿಗೆ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನೂ ಪರಿವರ್ತಿಸಕೂಡದು.

11. ವರಮಾನದ 7ನೆ ಕಾಲಂ "ಸಂಪಾದಿಸುವ ಇತರರಿಂದ" :—IIIನೇ ತಃಖ್ತೆಯಲ್ಲಿ 1 ರಿಂದ 6ರ ವರೆಗಿನ ಕಾಲಂಗಳು ಯಜಮಾನನಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಂಬಂಧಿಸಿದವು. ಯಜಮಾನನಲ್ಲದೆ ಆ ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ "ಇತರ"ರು ತರುವ ವರಮಾನವನ್ನು ಈ ಕಾಲಂನಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

12. ವರಮಾನದ 10ನೆ ಕಾಲಂ : "ಇತರ ವಿಧಗಳಿಂದ" :—ಇಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷದ ಧಾನ್ಯ ಯಾ ನಗದು ಶಿಲ್ಕು ಇದ್ದರೆ ನಮೂದಿಸಿ. ಅಥವಾ ಈ ವರ್ಷ ಧಾನ್ಯ ಅಥವಾ ನಗದು ಹಣವನ್ನು ಸಾಲವಾಗಿ ಪಡೆದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ನಮೂದಿಸಿ ವಿವರ ಬರೆಯಿರಿ.

13. ವರಮಾನದ 12ನೇ ಕಾಲಂ :—ಮಾರಿ ಬಂದ ಬೆಲೆಯನ್ನು ನಗದು ಕಾಲಂನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಮಾರಿದ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಧಾನ್ಯಗಳ ಕಾಲಂಗಳಲ್ಲಿ ತಗ್ಗಿಸತಕ್ಕದ್ದು. "ಗ್ರಾಮದ ಹೊರಗೆ ಮಾರಿದ್ದು" ಎಂದರೆ ಮಾರಿ, ಗ್ರಾಮದ ಹೊರಕ್ಕೆ (ಬೇರೆ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ) ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದದ್ದು.

14. IIIನೇ ತಃಖ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಖರ್ಚು ತೋರಿಸುವಾಗ ಕೆಲವು ಸಂಸಾರಗಳು ವರಮಾನಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಖರ್ಚನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರೆಯೆಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಉದ್ದಿಶ್ಯದಿಂದ ಅನೇಕ ಸಂಗ್ರಾಹಕರು ಅಂದಾಜುಮಾಡಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿಯೇ ಖರ್ಚುಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲದ ಸಲ್ಲದ ಖರ್ಚುಗಳನ್ನು ಅಂದಾಜುಮಾಡಿ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅಂದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ "ಮಾಡಿದ" ಖರ್ಚು ಬರೆಯುವ ಬದಲು "ಮಾಡಬಹುದಾದ" ಖರ್ಚು ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ತಪ್ಪು. "ಮಾಡಿದ" ಖರ್ಚನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬರೆಯಬೇಕು. ಊಹಾಪೋಹ, ಅಂದಾಜು ಮಾಡಕೂಡದು.

15. IV ಆಸ್ತಿ ಮತ್ತು ಸಾಲ :—ನಗದು ಹಣ, ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿಟ್ಟಿರುವ ಠೇವಣಿಗಳು, ಸಾಲದ ಬಾಂಡುಗಳು, ಒಡವೆ ಮೊದಲಾದ ಆಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಅವರಾಗಿಯೇ ಹೇಳಿದರೆ ತಪಶೀಲು ಸಮೇತ "ಆಸ್ತಿ" ಕಾಲಂನಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ. ಬೋಗ್ಯದ ಸಾಲವನ್ನೂ ಆಧಾರದ ಸಾಲದ ಕಾಲಂನಲ್ಲೇ "ಭೋಗ್ಯ" ಎಂದು ಬರೆದು ನಮೂದಿಸಿ. ಈ ತಃಖ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯತಕ್ಕ "ಆಸ್ತಿ ಮತ್ತು ಸಾಲ"ವು ಹಾಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಒಟ್ಟು ಆಸ್ತಿ ಮತ್ತು ಒಟ್ಟು ಸಾಲ.

16. ಪ್ರತಿ "A" ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಫಾರಮ್ಮಿನ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ "ಗ್ರಾಮದ ಹೆಸರು" ಎಂಬುದರ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಹೆಸರನ್ನೂ ತಪ್ಪದೆ ಬರೆಯತಕ್ಕದ್ದು.

ಪಿ. ಹೆಚ್. ಕೃಷ್ಣರಾವ್,
ಸೆಟ್ಲಮೆಂಟ್ ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟ್.

WD—3456—GPB—500—6-1-42

ಗ್ರಾಮ ಆರ್ಥಿಕ ವಿಚಾರಣೆ

ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯಗಳು

ಸಂಸ್ಥಾನದ ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಮಗಳ ಆರ್ಥಿಕ ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಬಹು ಕಷ್ಟ ಸಾಧ್ಯವಾದುದರಿಂದ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿರುವ ವಿವಿಧ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಕೆಲವು ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮಾದರಿಯಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಈ ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕೆಂದು ಸೆನ್ಸಸ್ ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟರವರು ಕೊಟ್ಟ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಂಗೀಕರಿಸಿ, ಆ ರೀತಿ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಲು 7–11–41ನೇ ಮರ್ಫಂ ನಂ. ಫ. 4304–54—census 16–31–4ನೇ ಆರ್ಡರು ಮೂಲಕ ಅಪ್ಪಣೆ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ವಿಚಾರಣೆಯು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಸದ್ಯದ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದಲ್ಲದೆ ಗ್ರಾಮ ಪುನರುಜ್ಜೀವನದ ಧೃವ ಯೋಜನೆಯ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೂ ಅಧಿಕಾರಯುತವಾದ ಅನೇಕ ವಿವರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

ಈ ಮಾದರಿ ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ಸಂಸ್ಥಾನಾಮಳೆ 300 ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಸಬೇಕೆಂದು ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬರುವ ಆರ್ಥಿಕ ಜೀವನದ ವೈವಿಧ್ಯತೆಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವಂತಹ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಆರಿಸುವುದು ಬಹು ಕಷ್ಟತರವಾದ ಕೆಲಸ. ಆದರೂ ಅವುಗಳ ಸನ್ನಿವೇಶ, ಗಾತ್ರ, ಮಳೆ, ಬೆಳೆ, ಜಮೀನು ಮತ್ತು ನೀರಾವರಿ ಸೌಕರ್ಯಗಳ ತರಹೆ, ಮಲೆನಾಡು ಮೈದಾನ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ, ಮುಖ್ಯ ಜಾತಿಗಳು, ವ್ಯವಸಾಯದ ಜೊತೆಗೆ ಅನುಸರಿಸಲ್ಪಡುವ ಉಪಕಸುಬುಗಳ ಇರುವಿಕೆ ಅಥವಾ ಅಭಾವ, ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಮತ್ತು ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಕೈಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಗೆ ಅಥವಾ ಇತರ ಪಟ್ಟಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಇರುವ ದೂರ, ರೈಲು, ಮೋಟಾರು ಮತ್ತು ರಸ್ತೆಗಳ ಅನುಕೂಲ, ರೇಷ್ಮೆ ಹುಳು ನಾಕುವುದು ಅಥವಾ ಕೈಮಗ್ಗದಲ್ಲಿ ನೇಯುವುದೇ ಮುಂತಾದ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬುಗಳ ರೂಢಿ. ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಜನ ಜೀವನದ ಭಿನ್ನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾದ ಮಟ್ಟಿಗೂ ಮಾದರಿಯಾಗಿ ತೋರಿಸುವಂತಹ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಆರಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ನಡೆಸಲು ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ವಿದ್ಯಾವಂತರೂ, ಬುದ್ಧಿಶಾಲಿಗಳೂ ಮತ್ತು ಉತ್ಸಾಹಶಾಲಿಗಳೂ ಆಗಿ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನೂ ಗೌರವವನ್ನೂ ಸಂಪಾದಿಸಿದ, ಯೋಗ್ಯರಾದ ಜನಗಳು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯೇ ದೊರಕುವುದೂ ಸಹಾ ಈ ಗ್ರಾಮಗಳ ಆಯ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಗಮನಿಸಿರುವ ಒಂದು ಅಂಶವಾಗಿದೆ.

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಂಸಾರದ ಮತ್ತು ಸಂಸಾರಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಗ್ರಾಮದ ಆಯವ್ಯಯ, ಆಸ್ತಿ, ಸಾಲ ಮೊದಲಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿಯೂ, ಒಟ್ಟಾಗಿಯೂ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಲು ಸಹಾಯಕವಾಗುವಂತಹ ವಿವರಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಆದ್ದರಿಂದ ಸಂಸಾರದ ವಿವರಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ವಿವರಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಎರಡು ತರಹೆ ಷೆಡ್ಯೂಲ್‌ಗಳನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿದೆ.

ಈ ವಿಚಾರಣೆಯು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುವುದು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸಂಗ್ರಾಹಕರನ್ನು ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ. ಈ ಷೆಡ್ಯೂಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ನಮೂದು ಮಾಡಬೇಕಾದ ವಿವರಗಳು ಕರಾರ್ವಾಕ್ಕಾಗಿ ಇರಬೇಕೆಂಬುದನ್ನೂ, ವಿವರಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಖುದ್ದು ವಿಚಾರಣೆಯಿಂದಲೂ, ಮತ್ತು ಸಂಬಲರ್ಹವಾದ ಅಧಿಕಾರಯುತವಾದ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳಿಂದ ಮಾತ್ರ ಸಂಗ್ರಹಿಸಬೇಕೆಂಬುದನ್ನೂ ಸಂಗ್ರಾಹಕರು ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿಟ್ಟಿರಬೇಕು. ಇವರು ಗ್ರಾಮದೊಂದಿಗೆ ನಿಕಟಸಂಬಂಧವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಗ್ರಾಮದ ಎಲ್ಲಾ ಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನೂ, ಗ್ರಾಮಸ್ಥ ಸಂಸಾರಗಳ ಎಲ್ಲಾ ಆಗು ಹೋಗುಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರಿತಿರುವರೆಂದು ನಂಬಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮಸ್ಥರ ಏಳ್ಗೆಗಾಗಿಯೇ ಏರ್ಪಡಿಸಿರುವ ಈ ವಿಚಾರಣೆಯ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಅವರ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿ, ಈ ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು.

A ಷೆಡ್ಯೂಲ್ (ಸಂಸಾರಗಳಿಗಾಗಿ)

ಸಂಸಾರಗಳ ವಿವರಗಳನ್ನು ಬರೆಯಲು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿರುವ A ಷೆಡ್ಯೂಲಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಲಮಿನಲ್ಲಿಯೂ, ಕೇಳಿರುವ ತಪಶೀಲನ್ನು ನಮೂದಿಸಬೇಕು. ಈ ತಪಶೀಲುಗಳು ಕರಾರ್ವಾಕ ಮತ್ತು ನಂಬಲರ್ಹವಾಗಿರಬೇಕಲ್ಲದೆ ಊಹಾಪೋಹ ಅಥವಾ ಅಂದಾಜಿನ ಮೇಲೆ ಬರೆಯಕೂಡದು.

III**ನೆಯ ತಖ್ತೆ**:—**ಸಂಸಾರದ ಆಯವ್ಯಯ**:—ಆದಾಯವು ಧಾನ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಧಾನ್ಯದ ಹೆಸರನ್ನೂ ಕೈಗೆ ಬಂದ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನೂ ತಕ್ಕ ಕಲಂನಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಿ; ಆದಾಯವು ನಗದಾಗಿದ್ದರೆ ನಗದಿನ ಕಲಂನಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಬೇಕು. ಧಾನ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿರುವ ಆದಾಯಕ್ಕೆ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಅಂದಾಜುಮಾಡಿ ನಗದಾಗಿ ತೋರಿಸಬಾರದು. ಧಾನ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಬಂದ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಬೀಜ, ಕೂಲಿ ಮುಂತಾದ ವ್ಯವಸಾಯದ ಬಾಬುಗಳಿಗೂ, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮದ ಹೊರಗೆ ವ್ಯಾಪಾರಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಕೊಟ್ಟ ಧಾನ್ಯದ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಕಳೆದು 17ನೇ ಕಲಂನಲ್ಲಿ ನಿವ್ವಳ ವರಮಾನವನ್ನು ಧಾನ್ಯರೂಪವಾಗಿ ತೋರಿಸಬೇಕು.

ನಗದಾಗಿ ಬಂದ ಆದಾಯವನ್ನು ಆಯಾ ಬಾಬುಗಳಿಗೆ ಎದುರಾಗಿ ನಗದು ಆದಾಯದ ಕಲಂನಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಬೇಕು. ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಮಾರಿ ಬಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನೂ 12ನೇ ಕಲಂನಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ತೋರಿಸಬೇಕು.

IVನೇ ತಃಖ್ತೆ: ಆಸ್ತಿ ಮತ್ತು ಸಾಲ:—ಸಾಲದ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಗಳನ್ನು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಖುದ್ದು ವಿಚಾರಿಸಿಯೇ ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಈ ವಿವರಗಳನ್ನು ಲೇಪವಿಲ್ಲದೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಬಹುದಾದರೂ ಕುಟುಂಬದ ಯಜಮಾನರಿಂದಲೂ, ಸಹಕಾರ ಸಂಘ ಮತ್ತು ಇತರ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದಲೂ, ಗ್ರಾಮಸ್ಥರೊಂದಿಗೆ ಲೇವಾದೇವಿ ಮಾಡುವ ವಾಹುಕಾರರಿಂದಲೂ ಸಾಧ್ಯವಾದಮಟ್ಟಿಗೂ ತಿಳಿಯಲು ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಬೇಕು. ಜಮೀನು ಅಡವಾನದ ಸಂಘಗಳ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳೂ, ರೈತರ ಋಣ ನಿವಾರಣಾ ಸಮಿತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಈ ವಿವರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಸಹಾಯವಾಗಬಹುದು.

B. ಷೆಡ್ಯೂಲು (ಗ್ರಾಮಕ್ಕಾಗಿ)

V ಮತ್ತು IXನೇ ತಃಖ್ತೆಗಳು.—ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಸಾಲದ ತಪಶೀಲುಗಳನ್ನು ಸಂಸಾರಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ A ಷೆಡ್ಯೂಲಿನ IVನೇ ತಃಖ್ತೆಯಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಬೇಕು.

ಗ್ರಾಮದ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಲದಿಂದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಒಡೆದು ಕಾಣುವ ಬದಲಾವಣೆಯೇನಾದರೂ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ಜನಗಳು ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಬಿಡುವುದಕ್ಕೂ, ಹೊರಗಿನಿಂದ ಬಂದು ನೆಲೆಸುವುದಕ್ಕೂ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು.

VIನೇ ತಃಖ್ತೆ.—VI Aತಃಖ್ತೆಯನ್ನು ಗ್ರಾಮ ರೆಕ್ಕಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಬರೆಯಬೇಕು. VI Bತಃಖ್ತೆಯಲ್ಲಿ 2ನೇ ಕಲಮನ್ನು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಪಹಣಿಗಳಿಂದಲೂ, 3ನೇ ಕಲಮನ್ನು ಖುದ್ದು ವಿಚಾರಣೆಯಿಂದಲೂ ಧರ್ತಿಮಾಡಬೇಕು. ಎಕರೆಯೊಂದರ ಸರಾಸರಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಖುದ್ದಾಗಿ ವಿಚಾರಿಸಿ 4ನೇ ಕಲಮಿನಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಬೇಕು. ಜಮೀನುದಾರದಿಂದಲೇ ತಿಳಿದು ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ತಃಖ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಕೈಗೆ ಬಂದ ಬೆಳೆಯ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೊನೆಯ ಕಲಂನಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಬೇಕು. ಜಾನುವಾರುಗಳನ್ನು ಖುದ್ದಾಗಿಯೇ ಎಣಿಸಿ VICತಃಖ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಧರ್ತಿಮಾಡಬೇಕು. ಮತ್ತು ಇದು ಸಂಸಾರಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ Aಷೆಡ್ಯೂಲಿನ IVನೆಯ ತಃಖ್ತೆಯ ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿರಬೇಕು. VII ತಃಖ್ತೆಯನ್ನು A ಷೆಡ್ಯೂಲಿನ IA ಮತ್ತು IB ತಃಖ್ತೆಗಳ ಆಧಾರದಮೇಲೆ ಬರೆಯಬೇಕು.

VII ಮತ್ತು ನೇ VIII ತಃಖ್ತೆಗಳು: ಗ್ರಾಮದ ಆಯವ್ಯಯ:—'A' ಷೆಡ್ಯೂಲಿನ IIIನೇ ತಃಖ್ತೆಯ ಸಹಾಯದಿಂದ ಇವುಗಳನ್ನು ಬರೆಯಬೇಕು. ಆದಾಯವು ಧಾನ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಧಾನ್ಯದ ಹೆಸರನ್ನೂ ಕೈಗೆ ಬಂದ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನೂ ತಕ್ಕ ಕಲಂನಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಬೇಕು. ನಗದು ಆದಾಯವಿದ್ದರೆ ನಗದಿನ ಕಲಂನಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಬೇಕು. ಧಾನ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿರುವ ಆದಾಯಕ್ಕೆ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿ ನಗದಾಗಿ ತೋರಿಸಬಾರದು.

IX ನೇ ತಃಖ್ತೆ: ಆಸ್ತಿ ಮತ್ತು ಸಾಲ:—'A' ಷೆಡ್ಯೂಲಿನ IVನೇ ತಪ್ತೆಯಿಂದ ಇದರ ವಿವರಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆಧಾರದ ಸಾಲದ ಸ್ವತ್ತಿನ ಕಲಂನಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಲಕ್ಕೆ ಆಧಾರವಾದ ಮನೆಗಳ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನೂ ಜಮೀನುಗಳ ಒಟ್ಟು ವಿಸ್ತೀರ್ಣವನ್ನೂ ತೋರಿಸಿದರೆ ಸಾಕು; ವೈಯಕ್ತಿಕ ಆಸ್ತಿಯ ತಪಶೀಲುಗಳು ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

X ಮತ್ತು XIನೇ ತಃಖ್ತೆಗಳು: ಕೂಲಿ ದರ ಮತ್ತು ಪದಾರ್ಥಗಳ ಬೆಲೆ:—ವರ್ಷದ ಬೇರೆಬೇರೆ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ತರಹೆಯ ಕೂಲಿಗಿರುವ ದರವನ್ನು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ವತಂತ್ರ ವಿಚಾರಣೆಯಿಂದಲೂ, ಮತ್ತು ಕೂಲಿ ಮಾಡಿಸುವವರಿಂದಲೂ ತಿಳಿದು ಬರೆಯಬೇಕು. ಅದರಂತೆಯೇ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿಯೂ ಮತ್ತು ಹೊರಗಡೆ ನಂತೆ ಅಥವಾ ವ್ಯಾಪಾರ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವರ್ಷದ ಬೇರೆಬೇರೆ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆಬೇರೆ ಪದಾರ್ಥಗಳಿಗೆ ಸಿಗುವ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಸ್ಥಳದ ಮತ್ತು ಹೊರಗಿನ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಿಂದ ಖುದ್ದಾಗಿ ತಿಳಿದು ಬರೆಯಬೇಕು.

XII ನೇ ತಃಖ್ತೆ:—ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ವಿವರಗಳನ್ನು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಖುದ್ದು ವಿಚಾರಣೆಯಿಂದ ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯದ ಅಥವಾ ತಯಾರಾಗದ, ಆದರೆ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನೂ, ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದರ ಮೂಲಕ ಗ್ರಾಮದ ಹೊರಗೆ ಹೋಗುವ ಗ್ರಾಮದ ಹಣವನ್ನೂ ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದೇ ಇದರ ಉದ್ದೇಶ.

WD 3300—GPB—500—8-12-41

RURAL ECONOMIC SURVEY.

INSTRUCTIONS.

Government in their Order No. G. 4304-54—Census 16-31-4, dated 7th November 1941, have sanctioned the proposals of the Census Superintendent for conducting an Economic Survey of a few villages on a regional and sampling basis, as such an enquiry may throw useful light on the present economic condition in rural areas and furnish authoritative data for proceeding with any scheme of rural reconstruction.

The survey is proposed to be conducted in about 300 typical villages selected for the purpose. It is rather a difficult task to select such villages from the point of view of their representative character, but an attempt has been made to select villages typical of all important conditions existing in the State on the basis of their situation, their size, preponderance of any particular main community, presence or absence of an industry subsidiary to agriculture, existence of educational and medical facilities, their proximity to industrial and commercial centres or other urban areas, their accessibility by road or rail, the nature of crops grown and any other features like the existence of particular industries like sericulture or hand-spinning. The important requisite in the selection of villages has been the availability of suitable men to do the survey who are sufficiently educated, intelligent and enthusiastic and above all, who wield influence in the village and command the confidence and respect of the people.

The information to be gathered will be in respect of the wealth, income, expenditure and indebtedness of the individual families and the village as a whole with a view to study their economic conditions individually and collectively.

Two separate schedules have been prescribed for collecting information in respect of the village, one for information required of the village as a whole and the other for collecting information in respect of individual families residing in the village.

The success of the enquiry depends largely on the ability and industry of the worker and the interest taken by the local officers. The worker should see that the information recorded by him in the schedules is quite accurate and collected directly by him or taken from reliable records. He is expected to be familiar with the conditions in the village as well as with the affairs of the families residing therein. He must win the confidence of the villagers and explain to them that the enquiry is meant for their benefit.

Schedule A—(For family).

In the schedule prescribed for the family (Schedule A), see that all the information required in the several columns in the statement is furnished and that the information is accurate and reliable and not based on hearsay or estimates.

Statement III.—Income and Expenditure of the family:—If the income is received in kind, mention the name of the crop and the actual quantity received, in the column provided for them. If the income is received in cash it should be mentioned as such in the column prescribed. Quantity of grain received as income should not be converted into cash by estimating its value. The same procedure should be adopted in filling in the statement regarding expenditure. From the income received in kind, namely, in the form of grains, etc., payments made in kind for cultivation including seed, labour, etc., and also the quantity of different grains sold either in the village or outside should be deducted and the net quantity noted in column 17 as "net income" in kind.

Income received in cash should be noted in the column provided for the purpose and all items of cash income should be noted therein. The value of the grains, etc., sold should also be noted in the column provided for cash against item No. 12.

Statement IV.—Properties and debts :—Information about indebtedness should be very carefully collected by personal enquiry in the village. It may be somewhat difficult to get correct information about this, but all possible efforts should be made to gather correct information from the heads of families, co-operative and other banking institutions, and money lenders having transactions with the villagers. Secretaries of Land-mortgage Banks and officers entrusted with conciliation of debts will be of help in this connection.

Schedule B—(For the village).

Statements V and IX.—Information about indebtedness of the village should be compiled from Statement IV of Schedule A for families.

The question of movement of population in the village should be carefully studied and the reasons both for emigration and immigration of population should be furnished.

Statement VI.—Information required for Statement VI-A should be collected from the village accounts. As regards VI-B information in column 2 should be entered from the *pahani* for the three years, information in column 3 should be entered after personal verification. The normal yield per acre (column 4) should be ascertained by personal enquiry and the average of yield of each crop per acre in the village must be noted here. The actual yield as given out by the cultivators and collected from individual family schedules should be entered in the last column. The information for Statement VI-C should be entered after personal counting and should tally with the totals for individual families as per Statement IV of Schedule A. Statement D should be compiled with the help of the information collected in Statement I-A and B, of *Schedule A* for individual families.

Statements VII and VIII.—Income and Expenditure of the village :—These statements should also be compiled with the help of the information collected for families in Statement III of Schedule A.

If the income received is in kind, mention the name of the crop and the actual quantity received in the column provided for them. If the income is received in cash, it should be mentioned as such in the column prescribed. Quantity of grain received as income should not be converted into cash by estimating its value.

Statement IX.—Property and Debts :—This should be compiled from the particulars found in Statement IV of Schedule A. Under mortgage debts "properties mortgaged", note only the number of houses and the total extent of land mortgaged instead of giving details of each individual property.

Statements X and XI relating to wages and prices, respectively, should be collected by an independent enquiry in the village itself and in consultation with the persons employing labour and dealing with or trading in articles grown in the village and should mention the prices for different commodities at different parts of the year and in the village and in other places in which such commodities of the village are usually sold. Similarly wages for different kinds of labour during different parts of the year should be mentioned.

Statement XII.—Information required for this Statement should also be collected by enquiry in the village. The object of this Statement is to find out the articles which are not produced in the village but which are purchased from outside in order to ascertain the amount of money that goes out of the village for the purchase of such articles.

W D 3299—GPB—500—8-12-41.